

The Holy See

**PORUKA PAPE BENEDIKTA XVI.
ZA 45. SVJETSKI DAN SREDSTAVA DRUŠTVENIH KOMUNIKACIJA
(5. 6. 2011.)**

Draga braćo i sestre, prigodom 45. svjetskog dana sredstava društvene komunikacije, želim podijeliti s vama neka razmišljanja na koja me potaknula pojava koja je karakteristična za naše doba: riječ je o širenju komunikacije Internet mrežom. Sve više postaje općeprihvaćeno mišljenje da, kao što je industrijska revolucija prouzročila duboku promjenu u društvu novostima uvedenim u proizvodni ciklus i u život radnika, tako danas duboka preobrazba do koje dolazi na polju komunikacija predvodi val velikih kulturnih i društvenih promjena. Nove tehnologije ne mijenjaju samo način komuniciranja, već komunikaciju u njoj samoj, zbog čega se može reći da prolazimo kroz razdoblje goleme kulturne preobrazbe. Zahvaljujući tom načinu širenja informacijâ i spoznajâ javlja se novi način shvaćanja i razmišljanja, s do sada nezabilježenim mogućnostima za uspostavu odnosa i izgrađivanje zajedništva.

Pred nama se otvaraju sve donedavno nezamislivi obzori; oni pobuđuju u nama divljenje zbog mogućnosti koje pružaju nova sredstva i, istodobno, nameću na sve urgentniji način niz razmišljanja o značenju komunikacije u digitalnom dobu. To je posebno očito kada se pogledaju izvanredne mogućnosti Internet mreže i kompleksnost njezinih primjena. Kao i svaki drugi plod ljudskog uma, nove komunikacijske tehnologije moraju se staviti u službu cjelovitog dobra osobe i čitavoga čovječanstva. Ako ih se mudro koristi, one mogu pridonijeti zadovoljavanju želje za smislom, istinom i jedinstvom što je najdublja težnja ljudskog bića.

U digitalnom svijetu, prenositi informacije sve češće znači unijeti ih u neku društvenu mrežu, gdje se znanja dijele u području osobnih razmjena. Jasno razlučivanje između proizvođača i korisnika informacije je relativizirano i komunikacija bi htjela biti ne samo razmjena podataka, već sve više također neki oblik dijeljenja. Ta je dinamika pridonijela novom vrednovanju komunikacije, koju se promatra prije svega kao dijalog, razmjenu, zajedništvo i stvaranje pozitivnih odnosa. S druge strane, u tome se nailazi na neke granice karakteristične za digitalnu komunikaciju: jednosmjernost interakcije, težnja da se drugima prenesu samo neki dijelovi vlastitog duhovnog

svijeta, opasnost izgrađivanja lažne slike o sebi, što se može pretvoriti u neku vrstu samodopadnosti.

Mladi na osobit način doživljavaju tu promjenu komunikacije, sa svim tjeskobama, proturječjima i kreativnostima karakterističnim za one koji se s oduševljenjem i radoznalošću otvaraju novim iskustvima u životu. Njihovo sve veće uključivanje u javni digitalni forum, što su ga stvorile takozvane društvene mreže (social networks), pomaže uspostaviti nove oblike interpersonalnog odnosa, utječe na način na koji osoba percipira samu sebe i stoga, neizbježno, pokreće pitanje ne samo o tome kako ispravno djelovati, već također o vlastitoj vjerodostojnosti. Ulazak u taj virtualni prostor (cyberspace) može biti znak istinskog traženja osobnog susreta s drugim, pri čemu treba paziti da se izbjegn timer opasnosti koje ono sa sobom nosi, kao što je sklanjanje u neku vrstu paralelnog svijeta ili prekomjerna izloženost virtualnom svijetu. U traženju nekoga s kojim će dijeliti iskustva, u potrazi za "prijateljstvom", čovjek se susreće sa izazovom da bude autentičan, vjran samome sebi i da ne podlegrne iluziji izgrađivanja umjetnog javnog "profila".

Nove tehnologije omogućuju ljudima da se susreću onkraj granica prostora i samih kultura, otvarajući tako potpuno novi svijet mogućih prijateljstava. To je velika mogućnost, ali to zahtijeva također veću pozornost i svijest o mogućim opasnostima. Tko je moj "bližnji" u tome novom svijetu? Postoji li opasnost da budemo manje prisutni onima koje susrećemo u našem svakodnevnom životu? Postoji li opasnost da budemo rastreseniji, jer je naša pažnja fragmentarna i zaokupljena svijetom "različitim" od onoga u kojem živimo? Imamo li vremena da kritički razmišljamo o našim odlukama i njegujemo ljudske odnose koji su doista duboki i trajni? Uvijek je važno podsjećati da virtualni kontakt ne može i ne smije zamijeniti izravni ljudski kontakt sa osobama na svim razinama našega života.

I u digitalnom se dobu svatko suočava s nužnošću da bude autentična osoba koja razmišlja. Usto, dinamike društvene mreže pokazuju da je svaka osoba uvijek uključena u ono što komunicira. Kada ljudi razmjenjuju informacije, već dijele same sebe, svoj pogled na svijet, svoje nade, svoje ideale. Iz toga slijedi da postoji neki kršćanski način prisutnosti također u digitalnom svijetu: on poprima svoj oblik u komunikaciji koja je čestita i otvorena, odgovorna i poštuje drugoga. Naviještati evanđelje putem novih medija znači ne samo unositi izričito vjerske sadržaje na razne medijske platforme, već također svjedočiti dosljedno, u vlastitom digitalnom profilu i načinu komuniciranja, opredjeljenja, prioritete, prosudbe koji su duboko povezani s evanđeljem, i onda kada se o njemu ne govori na izričit način. Nadalje, također je istina da se ni u digitalnom svijetu ne može naviještati poruku bez dosljednog svjedočenja od strane onoga koji naviješta. U tim novim okolnostima i s tim novim oblicima izražavanja, vjernik je ponovno pozvan dati odgovor svakome koji zatraži razlog nade koja je u njemu (usp. 1 Pt 3, 15).

Zauzimanje za svjedočenje evanđelja u digitalnoj eri zahtijeva od svih da budu posebno pozorni prema vidicima te poruke koji mogu predstavljati izazov za neke od tipičnih logika weba. Prije svega moramo biti svjesni da istina koju nastojim dijeliti s drugima ne crpi svoju vrijednost iz svoje "popularnosti" ili količine pozornosti koju privlači. Moramo nastojati da je drugi upoznaju u cijelosti,

radije no da se trudimo učiniti je prihvatljivom ili ju čak "razvodnjavati". Ona mora postati svakodnevna hrana a ne nešto što će kratkotrajno privući pozornost. Istina evanđelja nije nešto što može biti predmet potrošnje ili površnog korištenja, već je dar koji zahtijeva slobodni odgovor. I kada se naviješta u virtualnom prostoru web mreže, evanđelje uvijek zahtijeva da se ucjepljuje u stvarni svijet i da dođe u doticaj s konkretnom braćom i sestrama s kojima dijelimo svakodnevni život. Izravni ljudski odnosi uvijek su od temeljne važnosti za prenošenje vjere!

Želim pozvati kršćane da se s povjerenjem i svjesnom i odgovornom kreativnošću uključe u mrežu odnosâ koju je omogućilo digitalna era. I to ne jednostavno zato da zadovolje želju da budu ondje prisutni, već zato što je ta mreža sastavni dio ljudskog života. Web pridonosi razvoju novih i složenijih intelektualnih i duhovnih obzora kao i novih oblika zajedničke svijesti. I na tome smo polju pozvani naviještati našu vjeru da je Krist Bog, Spasitelj čovjeka i povijesti, Onaj u kojem sve postiže svoju puninu (usp. Ef 1, 10). Naviještanje evanđelja zahtijeva smjerni i diskretni oblik komunikacije, koji potiče srce i pokreće svijest; takav oblik koji podsjeća na stil Isusa uskrslog kada se pridružio učenicima na putu za Emaus (usp. Lk 24, 13-35). Kroz blizinu i razgovor s njima, kroz dozivanje u svijest onoga što je bilo u njihovu srcu on ih postupno uvodi u shvaćanje misterija.

Istina koja je Krist, u konačnici, je puni i autentični odgovor na onu ljudsku želju za odnosom, zajedništvom i smislom koja izlazi na vidjelo također u prisutnosti mnoštva ljudi na raznim društvenim mrežama. Vjernici koji svjedoče svoja najdublja uvjerenja pružaju dragocjeni doprinos i umnogome pomažu da se spriječi da se web pretvori u sredstvo koje depersonalizira osobe, nastoji manipulirati njihovim emocijama ili omogućuju onima koji u rukama imaju moć da monopolizira tuđa mišljenja. Naprotiv, neka vjernici potiču sve da očuvaju živim vječna čovjekova pitanja, koja svjedoče našu želju za transcendencijom i čežnjom za autentičnim životom, uistinu dostojna da se živi. To je upravo ona čisto ljudska duhovna težnja koje se krije iza naše težnje za istinom i zajedništvom i koja nas potiče da komuniciramo s integritetom i čestitošću.

Pozivam nadasve mlade da dobro iskoriste svoju prisutnost u digitalnom svijetu. Ponavljam im poziv na susret na slijedeći Svjetski dan mladih u Madridu, čijoj pripremi umnogome doprinose prednosti što ih pružaju upravo nove tehnologije. Po zagovoru njihova zaštitnika svetog Franje Saleškog, molim Boga da djelatnicima u medijima udijeli sposobnost da svoj posao uvijek obavljaju savjesno i profesionalno. Svima rado upućujem svoj apostolski blagoslov.

Iz Vatikana, 24. siječnja 2011., blagdan svetog Franje Saleškoga

Papa Benedikt XVI.

Copyright © Dicastero per la Comunicazione - Libreria Editrice Vaticana